

Strating schrijft boek over oorlog

In de Winschoter raadszaal wordt vandaag het eerste exemplaar van 'Winschoten 1940-1945, een provinciestadje aan de Duitse grens' aangeboden aan Janny Vlietstra van Winschoten. Wederom is de auteur van dit boek, Henk Strating, erin geslaagd een stukje Winschoter historie bloot te leggen.

door
Dik Stijkel

WINSCHOTEN - Bij de research voor het boek 'Kroniek van een bevrijding', die Henk Strating ter gelegenheid van de vijftigste herdenking van de oorlog schreef, kwam dermate veel materiaal over de oorlogsjaren in Winschoten boven water dat Strating besloot daar iets mee te doen. Ging de 'Kroniek' over Winschoten in de periode van 12 tot 18 april 1945, het nieuwe boek van Henk Strating beslaat de gehele oorlogsperiode. Er wordt zelfs een uitstapje naar het naoorlogse Winschoten ondernomen.

Het boek voorziet in de leemte in de geschiedschrijving van Winschoten. Weliswaar heeft Teunis Potjewijd in de jaren zeventig reeds een poging ondernomen de geschiedenis van deze periode in kaart te brengen, maar is daar slechts ten dele in geslaagd. Strating was kundig genoeg, door gebruikmaking van zowel het gemeentearchief als tal van particuliere archieven, de oorlogsjaren in Winschoten te laten herleven. Ook heeft hij ruimschoots gebruik gemaakt van nog in leven zijnde personen die de periode bewust hebben meegemaakt en bereid waren daar een boekje over open te doen.

Dat heeft geresulteerd in een evenwichtig tijdsbeeld van de oorlogsperiode waarbij het de auteur tevens is gelukt zijn document verder te verlevendigen met veelal uniek en nooit eerder gebruikt fotomateriaal. Als bijlagen werden een alfabetische arrestatielijst naar datum, een staat met omgekomen Winschoter burgers en een staat met omgekomen Winschoter joden opgenomen.

Oorlogshandelingen

De eigenlijke oorlogshandelingen in Winschoten concentreerden zich rond de komst van de Duitsers in de meidagen van 1940 en het oprukken van de Polen, Belgen en Canadezen in de aprilmaand van 1945. Die laatste periode werd reeds zeer nauwkeurig in de Kroniek uit de doeken gedaan. In Winschoten 1940-1945 zag de auteur zijn kans schoon ook van het begin van de oorlog uitvoerig verslag te doen. Daarnaast richtte hij zich op het openbare dagelijkse leven in Winschoten ten tijde van de bezetting en alle facetten die daarbij aan bod kwamen. Zo is er aandacht voor de veranderingen binnen het Winschoter gemeentebestuur waar burgemeester Lex Romijn werd ontslagen en plaats moest maken voor de NSB'er Aalderd J. Drenth. Deze

kreeg het direct aan de stok met gemeentesecretaris Jaap Egmond, die weigerde een lijst met het voltallige Winschoter gemeentepersoneel aan de nieuwe burgemeester te overhandigen. Egmond moest zich zelfs persoonlijk in Den Haag bij Rijkscommissaris Seyss-Inquart voor zijn weigering verantwoorden. Hij hield echter zijn poot stijf, hetgeen hij met ontslag en opsluiting in kamp Vught bekopen.

Politiekorps

Ook de veranderingen en perikelen rond het Winschoter politiekorps komen in het boek naar voren waarbij Strating uitvoerig kon putten uit de herinneringen van Geerd Tuin, die destijds als agent bij de Winschoter politie werkzaam was. Ook bij de politie vielen ontslagen. In mei 1942 kreeg commissaris Bokma ontslag en kort daarop werd de fanatieke pro-Duits gezinde Klaas Coenraad van den Hof in zijn plaats benoemd. Van den Hof onderhield direct na zijn benoeming nauwe contacten met Hauptsturmführer Robert Lehnhof van de Aussendienststelle van de Sicherheitsdienst. Ook waren er contacten met de Grüne Polizei; net als Lehnhof zetelden zij in het beruchte Scholtenshuis op de Grote Markt in de stad Groningen. Strating gaat uitgebreid in op de rol van het Winschoter politiekorps en heeft het ook niet geschuwd om links te leggen naar de kwalijke rol die het korps heeft gespeeld bij de deportatie van de joodse gemeenschap in Winschoten.

Verdere items waarover Henk Strating zich in zijn boek heeft gebogen zijn verzet en illegaliteit, Arbeidsbeurs en Arbeitseinsatz, voedselvoorziening en distributie en PTT en telefoondienst. Daarnaast is er aandacht voor de luchtoorlog in de regio Winschoten. Ook bleef er nog ruimte over om een licht te werpen op de periode van vlak na de bevrijding toen na de feestroes het Militair Gezag onder aanvoering van Johan Boogerd naar Winschoten kwam en de opsporing van de foute Nederlanders een aanvang nam.

Zo werd het hele brede scala van alledaagse gebeurtenissen tijdens de oorlogsdagen in Winschoten in beeld gebracht hetgeen een boeiend en leeswaardig boek van maar liefst 286 pagina's heeft opgeleverd. Chapeau derhalve voor Henk Strating die het andermaal is gelukt een belangrijk stukje Winschoter historie bloot te leggen.